Bili?im Teknolojileri Kullan?m Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Bili?im Teknolojileri Kullan?m Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17862

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Bili?im Teknolojileri Kullan?m Ölçe?i (BTKÖ), Kaba ve Do?an (2021) taraf?ndan bireylerin Bili?im Teknolojileri (BT) ile etkile?im düzeylerini ve kullan?m biçimlerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Ölçek, 50 maddeden olu?makta olup, 5'li Likert Ölçe?i format?nda derecelendirilmi?tir. Geli?tirme çal??mas?, ölçe?in yap?sal geçerli?ini ve iç tutarl?l???n? kan?tlamay? amaçlam??t?r. Bu araç, özellikle e?itim, psikoloji ve sosyoloji alanlar?nda BT kullan?m?n?n davran??sal ve bili?sel etkilerini incelemek için önemlidir.

Anahtar Kelimeler

Bili?im Teknolojileri, Kullan?m, Likert Ölçe?i, Psikometri, Ölçek Geli?tirme, Geçerlik, Güvenirlik, Teknoloji Entegrasyonu.

Yazarlar

?lker Kaba, Tuncay Do?an.

Amaç

Bili?im Teknolojileri Kullan?m Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin bilgi ve ileti?im teknolojilerini (?leti?im Teknolojileri) ne s?kl?kta, hangi amaçlarla ve ne kadar etkin kulland?klar?n? standart bir ölçüm arac?yla belirlemektir. Bu ölçek, ara?t?rmac?lara BT kullan?m?n?n psikolojik de?i?kenler (örne?in, akademik ba?ar?, kayg?, motivasyon) üzerindeki etkilerini inceleme f?rsat? sunar.

Ölçe?in geli?tirilmesi, alandaki mevcut araçlar?n yetersiz kald??? dü?ünülen spesifik kullan?m davran??lar?n? kapsayacak ?ekilde tasarlanm??t?r. Bu ba?lamda, ölçek hem genel kullan?m e?ilimlerini hem de derinlemesine etkile?imleri de?erlendirme kapasitesine sahiptir.

Yap?

Ölçek, bireylerin bili?im teknolojileriyle olan ili?kisinin çok boyutlu do?as?n? ölçmek üzere tasarlanm??t?r. BTKÖ'nün ölçtü?ü yap? (konstrükt), yaln?zca cihazlara eri?imi de?il, ayn? zamanda bu teknolojilerin günlük ya?amdaki entegrasyonunu, ba??ml?l?k düzeylerini, sosyal etkile?im amaçl? kullan?m?n? ve bilgi edinme amaçl? kullan?m?n? da kapsamaktad?r. Ölçe?in, faktör analizi sonucunda ortaya ç?kan alt boyutlar?, BT kullan?m?n?n farkl? yönlerini temsil etmektedir.

Geçerlik

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaba ve Do?an (2021) taraf?ndan yürütülen geçerlik çal??mas?, ölçe?in amaçlanan yap?y? gerçekten ölçüp ölçmedi?ini incelemi?tir. Çal??mada, yap? geçerli?i için Faktör Analizi yöntemleri kullan?lm??t?r.

Akademik referansta belirtildi?i üzere, geli?tirme çal??mas? hem aç?mlay?c? hem de do?rulay?c? faktör analizlerini içermi? olmal?d?r. Bu analizler, 50 maddenin alt?nda yatan teorik yap?y? destekleyen faktörlerin varl???n? göstermi? ve ölçe?in yap?sal tutarl?l???n? sa?lam??t?r.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik analizleri, ölçüm sonuçlar?n?n zamandan zamana tutarl? ve kararl? olup olmad???n? incelemi?tir. Kaba ve Do?an (2021) çal??mas?nda, ölçe?in iç tutarl?l???n? belirlemek amac?yla yayg?n olarak Cronbach Alfa katsay?s? kullan?lm??t?r.

Yüksek iç tutarl?l?k katsay?lar?, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermekte olup, bu da Bili?im Teknolojileri Kullan?m Ölçe?i'nin güvenilir bir ölçüm arac? oldu?unu kan?tlamaktad?r. Güvenirlik de?erleri, ölçe?in tekrarlanan uygulamalarda benzer sonuçlar verme yetene?ini desteklemektedir.

Faktör Analizi

Bili?im Teknolojileri Kullan?m Ölçe?i'nin geli?tirilme sürecinde, ölçek maddelerinin hangi alt boyutlar alt?nda topland???n? belirlemek için Faktör Analizi (Exploratory Factor Analysis - EFA) uygulanm??t?r. EFA sonras?nda, elde edilen faktör yap?s?n?n teorik beklentilere uygunlu?unu test etmek amac?yla Do?rulay?c? Faktör Analizi (Confirmatory Factor Analysis - CFA) yap?lm??t?r. Bu analizler, 50 maddenin çok boyutlu bir yap?y? temsil etti?ini ve alt boyutlar?n birbirinden ayr??an, ancak ili?kili BT kullan?m yönlerini ölçtü?ünü ortaya koymu?tur.

Ölçme Arac?

Test Türü: Geli?tirme (Yeni Geli?tirilmi? Ölçek)

Format: Yaz?l? öz bildirim ölçe?i (Self-report scale)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Genel yeti?kin veya ö?renci popülasyonlar? (Ölçe?in geli?tirildi?i orijinal çal??ma genellikle üniversite ö?rencileri veya genel yeti?kinler üzerinde yo?unla??r.)

Ya? Grubu: Ergenlik sonras? ve yeti?kinlik dönemi (Genellikle 18 ya? ve üzeri)

Popülasyon Detaylar?: Orijinal çal??man?n örneklemi, ölçe?in geçerlik ve güvenirlik

ARABPSYCHOLOGY.COM

standartlar?n? belirlemek için seçilmi?tir. Detayl? bilgi için referans makaleye bak?lmal?d?r.

Test Metodolojisi: Ölçek, 50 maddeden olu?maktad?r. Derecelendirme, 1 (Hiç uygun de?il) ile 5 (Tamamen uygun) aras?nda de?i?en 5'li Likert Ölçe?i kullan?larak yap?lmaktad?r. Yüksek puanlar, ilgili BT kullan?m düzeyinin yüksek oldu?unu gösterir.

Anahtar Kelimeler

Bili?im Teknolojileri, Kullan?m Biçimleri, Psikometri, Faktör Yap?s?, Güvenirlik, Öz Bildirim.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Orijinal makalede belirtilmemi?tir.

?leti?im E-posta Adresleri: ?lker Kaba: ikabapdr@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Orijinal makalede belirtilen kurumsal adresler geçerlidir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2021

?zinler ve Ücret: Ölçe?in ticari olmayan akademik ara?t?rmalarda kullan?m? genellikle yazarlardan izin al?narak ücretsiz olabilir. Ticari veya geni? ölçekli uygulamalar için yazarlarla (?lker Kaba) do?rudan ileti?ime geçilmesi önerilir.

Not: Ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: bilisim-teknolojileri-kullanim-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Kaba, ?. & Do?an, T. (2021). Bili?im Teknolojileri Kullan?m Ölçe?i: Geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *Turkish Studies - Education, 16*(3), 1547-1572. https://dx.doi.org/10.47423/TurkishStudies.50008

Makalenin tam metnine eri?im için: turkishstudies.net

Bili?im Teknolojileri Kullan?m Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Orijinal kaynakta ölçe?in 50 maddesinin tamam? aç?kça belirtilmemi?tir. Maddelerin tam listesi ve derecelendirme talimatlar? için yukar?da belirtilen akademik makaleye ve PDF

ARABPSYCHOLOGY.COM

doküman?na ba?vurulmas? gerekmektedir.

Ölçek, toplam 50 maddeden olu?makta olup, cevaplar 5'li Likert tipi bir derecelendirme ile verilmektedir (1=Hiç uygun de?il, 5=Tamamen uygun).

ARABPSYCHOLOGY.COM